

7. Відповідальні за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

7.1. Призначення та повідомлення про призначення на посаду (звільнення з посади) працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, або особи, що тимчасово виконує його обов'язки

7.1.1. Загальні вимоги до призначення та повідомлення про призначення на посаду (звільнення з посади) працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, або особи, що тимчасово виконує його обов'язки

Обов'язок щодо призначення суб'єктом первинного фінансового моніторингу працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, з урахуванням вимог чинного законодавства та нормативних актів Державного комітету фінансового моніторингу України (до 01.01.2005 року – Державний департамент фінансового моніторингу), встановлений у статті 5 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Загальні вимоги до призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, викладені у Наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» та поширюються на наступних суб'єктів первинного фінансового моніторингу:

- фінансові установи;
- страхові установи;
- професійні учасники ринку цінних паперів;
- інститути спільного інвестування;
- підприємства, організації, які здійснюють управління інвестиційними фондами;
- підприємства, організації, які здійснюють управління недержавними пенсійними фондами;
- фондові біржі;
- товарні та інші біржі;
- банки;
- платіжні організації, члени платіжних систем, еквайрингові та клірингові установи;
- підприємства й об'єднання зв'язку, інші некредитні організації, які здійснюють переказ грошових коштів;
- юридичні особи, які проводять будь-які лотереї;
- інші юридичні особи, які відповідно до законодавства здійснюють фінансові операції.

Також ці вимоги є обов'язковими для суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і як ломбарди, але з урахуванням особливостей проведення ними первинного фінансового моніторингу, встановлених для них Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами». Необхідно зауважити, що на сьогодні ця постановка Кабінету Міністрів України не містить особливих вимог стосовно працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, або особи, що тимчасово виконує його обов'язки, для вказаних суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Для вказаних суб'єктів первинного фінансового моніторингу та їх відокремлених підрозділів є обов'язковими для виконання наступні вимоги до призначення та повідомлення про призначення на посаду (звільнення з посади) працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу та особи, що тимчасово виконує його обов'язки:

- відповідальним за проведення внутрішнього фінансового моніторингу може призначатися керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу, у разі недоцільності введення окремої посади працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу;
- працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, призначає керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

- працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, призначається керівником спеціального підрозділу з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу, у разі якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу прийняв рішення про створення такого підрозділу;
- на час відсутності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, або неможливості виконання покладених на нього обов'язків має бути призначено особу, що виконує його обов'язки;
- у разі наявності в суб'єкта первинного фінансового моніторингу відокремлених підрозділів, за поданням керівника відокремленого підрозділу, керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу призначає працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі;
- відповідальним працівником суб'єкта у відокремленому підрозділі може призначатися керівник відокремленого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу або інша посадова особа відокремленого підрозділу – суб'єкт первинного фінансового моніторингу, у разі недоцільності введення окремої посади;
- на час відсутності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі або неможливості виконання покладених на нього обов'язків має бути призначено особу, що виконує його обов'язки;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг України про призначення або звільнення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкту первинного фінансового моніторингу (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг України про призначення або звільнення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення;
- примірник Картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб з відомостями про призначення та звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) (форма 1-ФМ) має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки протягом п'яти років з дати надіслання картки до Держфінмоніторингу України;
- на момент здійснення першої фінансової операції у новоствореному суб'єкті (відокремленому підрозділі) має бути призначено відповідального працівника;
 - посадова інструкція відповідального працівника затверджується керівником суб'єкта;
- одна і та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником суб'єкта і відокремленого підрозділу суб'єкта;
- не може бути призначена відповідальним працівником особа яка має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законодавством порядку;
- не може бути призначена відповідальним працівником особа з якою у суб'єкта (відокремленого підрозділу) відсутні трудові відносини.

Таким чином:

- призначає працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, як у суб'єкті первинного фінансового моніторингу, так і у його відокремлених підрозділах (у разі їх наявності) керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- повідомити Держфінмоніторинг України про призначення або звільнення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки), як у суб'єкті первинного фінансового моніторингу так і у його відокремлених підрозділах (у разі їх наявності), повинен суб'єкт первинного фінансового моніторингу.

Відповідно до п. 1.1 Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, затверджених Наказом Державного департаменту фінансового моніторингу, поняття відокремлений підрозділ вживається у такому значенні - це філія, інший підрозділ суб'єкта, що знаходиться поза його місцезнаходженням та виробляє продукцію, виконує роботи або операції, надає послуги від імені суб'єкта, або представництво, що здійснює представництво і захист інтересів суб'єкта.

Довідково. Відповідно до ст. ст. 253, 255 Цивільного кодексу України:

- перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок;
- письмові повідомлення, здані до установи зв'язку до закінчення останнього дня строку, вважаються такими, що здані своєчасно.

Відповідно до ст. 55 Господарського кодексу України:

- суб'єктами господарювання, зокрема, є господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до Господарського кодексу України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;
- вони мають право відкривати свої філії, представництва, інші відокремлені підрозділи без створення юридичної особи.

Відповідно до ст. 95 Цивільного кодексу України:

- філією є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій;
- представництвом є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи;
- відомості про філії та представництва юридичної особи включаються до єдиного державного реєстру.

7.1.2. Додаткові вимоги до призначення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу або особи, що тимчасово виконує його обов'язки, встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Додаткові вимоги до призначення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановлені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» та рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів», полягають у наступному.

Особа, на яку можуть бути покладені обов'язки працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинна відповідати таким вимогам:

- працювати за основним місцем роботи в суб'єкті первинного фінансового моніторингу (в професійному учаснику ринку цінних паперів);
- мати сертифікат Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який повинен відповідати ліцензії (або одній із ліцензій) на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має професійний учасник ринку цінних паперів;
- опанувати затверджену Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та погоджену Державним комітетом фінансового моніторингу України типову програму навчання фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів;
- скласти кваліфікаційний іспит та отримати кваліфікаційне посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів.

У штаті юридичної особи, яка здійснює професійну діяльність на ринку цінних паперів, повинно бути не менше однієї особи, яка склала кваліфікаційний іспит з питань фінансового моніторингу, згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів».

На момент здійснення або забезпечення здійснення першої фінансової операції у новоствореному суб'єкті має бути призначено відповідального працівника.

У разі звільнення відповідального працівника суб'єкт у день його звільнення повинен призначити іншого відповідального працівника та у строк не пізніше 2 місяців від дати призначення, забезпечити можливість отримання кваліфікаційного посвідчення новопризначеним відповідальним працівником.

Посадова інструкція відповідального працівника затверджується керівником суб'єкта. Відповідальний працівник засвідчує підписом факт ознайомлення з посадовою інструкцією.

У разі недоцільності введення окремої посади або визначення працівника, на якого покладаються обов'язки відповідального працівника, відповідальним за проведення внутрішнього фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі може призначатися керівник відокремленого підрозділу.

Не може бути призначена відповідальним працівником особа, що має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята в установленому чинним законодавством порядку. Призначення може бути здійснено при поданні особою, яка претендує на посаду відповідального працівника, довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків має бути призначено особу, що тимчасово виконує його обов'язки. На вказану особу поширюються права та обов'язки, установлені для відповідального працівника. Така особа повинна:

- мати сертифікат Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має професійний учасник ринку цінних паперів;
- пройти підготовку працівників шляхом участі в освітніх та практичних заходах з проведення внутрішнього фінансового моніторингу;
- відповідати вимогам до кваліфікації працівника суб'єкта, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановленим наказом Державного департаменту фінансового моніторингу від 12.05.2003 № 46 «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.05.2003 за № 379/7700.

Також при вирішенні питання про необхідність призначення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу в інститутах спільного інвестування, необхідно враховувати, що в інститутах спільного інвестування організація та проведення заходів з фінансового моніторингу здійснюються компаніями з управління активами інститутів спільного інвестування.

7.1.3. Додаткові вимоги до призначення на посаду (звільнення з посади) працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, або особи, що тимчасово виконує його обов'язки, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

Додаткові вимоги до призначення працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановлені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами», полягають у наступному:

- на момент здійснення першої фінансової операції у новоствореній установі (відокремленому підрозділі) має бути призначено відповідального працівника;
- відповідальний працівник призначається наказом керівника установи, є незалежним у своїй діяльності та підзвітним тільки керівникові установи;
- у разі недоцільності введення окремої посади відповідальним за проведення фінансового моніторингу є керівник установи;
- у разі недоцільності введення окремої посади відповідальним працівником установи у відокремленому підрозділі може призначатися керівник або інша посадова особа відокремленого підрозділу установи.

7.2. Вимоги до працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, та до його кваліфікації

7.2.1. Загальні вимоги до працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, та до його кваліфікації

Загальні вимоги до кваліфікації працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, викладені у Наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» (в редакції Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України від 15.10.2009 № 147) та поширюються на всіх суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Загальні кваліфікаційні вимоги, наведені далі, встановлені для працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, як у суб'єкта первинного фінансового моніторингу, так і у його відокремлених підрозділах (у разі їх наявності).

Працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен постійно підвищувати свою кваліфікацію з питань методології виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму, керуючись рекомендаціями Державного комітету фінансового моніторингу України та інших відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу.

Працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен вільно володіти державною мовою.

Працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен знати:

- Указ Президента України від 19.07.2001 № 532 «Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- Указ Президента України від 10.12.2001 № 1199 «Про заходи щодо запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- Закон України від 28.11.2002 № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- Постанову Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 28.08.2001 № 1124 «Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 № 419-р «Про перелік країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму»;
- інші законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- законодавчі та інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність суб'єкта первинного фінансового моніторингу з проведення внутрішнього фінансових операцій;
- норми законодавства, які передбачають кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- нормативно-правові акти Державного комітету фінансового моніторингу України (до 01.01.2005 року – Державний департамент фінансового моніторингу) та інших суб'єктів державного фінансового моніторингу, які здійснюють відповідно до законодавства нагляд за діяльністю суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- повний перелік видів фінансових операцій, що виконуються суб'єктом первинного фінансового моніторингу, порядок їх проведення;
- посадові інструкції та функціональні обов'язки працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, задіяних у виконанні фінансових операцій.

- правила проведення фінансового моніторингу та програми його здійснення, установлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен знати та володіти навичками щодо застосовування в практичній діяльності:

- порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції;
- порядку зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
- порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;
- критеріїв оцінки ймовірності віднесення операцій до таких, що пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
- ознак фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- ознак фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- порядку ведення реєстру фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- порядку надання Державному комітету фінансового моніторингу України інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- порядку повідомлення Державному комітету фінансового моніторингу України та правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Державному комітету фінансового моніторингу України, у тому числі про факт її подання, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу.

Підсумовуючи наведене, необхідно зауважити, що працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен знати положення всіх внутрішніх документів суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу у разі його наявності), які стосуються здійснення фінансового моніторингу, законодавчих та нормативно-правових актів стосовно запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, та вміти їх застосовувати, а також він повинен знати всі фінансові операції, які може здійснювати суб'єкт первинного фінансового моніторингу (відокремлені підрозділи у разі їх наявності), враховуючи специфіку діяльності, та посадові інструкції і функціональні обов'язки працівників, причетних до забезпечення проведення фінансових операцій.

7.2.2. Додаткові вимоги до працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, та до його кваліфікації, встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Додаткові вимоги до кваліфікації працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів» та рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про організацію підготовки відповідальних працівників (керівників) професійних учасників ринку цінних паперів з питань фінансового моніторингу».

Відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів повинен:

- опанувати програму, затверджену рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження типової програми навчання фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів» самостійно або шляхом проходження навчання в навчальному закладі, з яким Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку уклала відповідний договір;

- скласти кваліфікаційний іспит у навчальному закладі, визначеному Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та з яким Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку уклала відповідний договір, при цьому до складання кваліфікаційного іспиту з питань фінансового моніторингу допускаються особи, які мають сертифікат про право здійснення відповідного виду професійної діяльності з цінними паперами;
- у разі успішного складання іспиту отримати кваліфікаційне посвідчення з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів за встановленою формою;
- з метою підвищення кваліфікації проходити навчання та скласти кваліфікаційний іспит не рідше одного разу на рік.

А також необхідно враховувати, що:

- у разі звільнення відповідального працівника суб'єкт у день його звільнення повинен призначити іншого відповідального працівника та у строк не пізніше 2 місяців від дати призначення, забезпечити можливість отримання кваліфікаційного посвідчення новопризначеним відповідальним працівником;
- у разі, якщо відповідальний працівник професійного учасника ринку цінних паперів працює в суб'єкті первинного фінансового моніторингу, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку фінансових послуг, та має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не є обов'язковим.

На час відсутності (відпустки, відраджень, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків має бути призначено особу, що тимчасово виконує його обов'язки. На вказану особу поширюються права та обов'язки, установлені для відповідального працівника. Така особа повинна:

- мати сертифікат Комісії про здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має професійний учасник ринку цінних паперів;
- пройти підготовку працівників шляхом участі в освітніх та практичних заходах з проведення внутрішнього фінансового моніторингу;
- відповідати вимогам до кваліфікації працівника суб'єкта, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановленим наказом Державного департаменту фінансового моніторингу від 12.05.2003 № 46 «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.05.2003 за № 379/7700.

Необхідно зауважити, що ст. 10 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» саме Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана провадити перевірку стану організації професійної підготовки працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів та вживати заходів, передбачених цим Законом.

Перелік навчальних закладів, з якими Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку уклала договори щодо підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу, та рішення щодо визначеного Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку екзаменаційного центру з проведення кваліфікаційного іспиту фахівців з питань фінансового моніторингу публікуються в друкованих виданнях Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Навчальні заклади у 10-денний строк після проведення навчання або кваліфікаційного іспиту повинні подати до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку відомості про осіб, які пройшли навчання або склали кваліфікаційні іспити з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів.

7.2.3. Додаткові вимоги до працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, та до його кваліфікації, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

Додаткові вимоги до кваліфікації працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», полягають у наступному:

- навчанню в порядку, установленому цим положенням, підлягають керівники фінансових установ (у разі, якщо вони є відповідальними за проведення внутрішнього фінансового моніторингу), інші працівники, відповідальні за проведення фінансового моніторингу;
- навчання новопризначених працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі - працівники, відповідальні за проведення внутрішнього фінансового моніторингу), проводиться протягом трьох місяців після призначення на посаду або надання відповідних повноважень;
- працівники, відповідальні за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинні підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження навчання та складання екзамену не рідше одного разу на три роки;
- позачергове навчання працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, проводиться незалежно від строку проведення попередніх навчань за обґрунтованою рекомендацією Держфінпослуг;
- для осіб, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу адміністраторів недержавних пенсійних фондів, що поєднують діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів з діяльністю з управління активами, які отримали кваліфікаційне посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів у порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, проходження навчання відповідно до цього Положення не є обов'язковим;
- навчання працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, здійснюється на підставі типової навчальної програми з відповідної спеціалізації, затвердженої Держфінпослуг за погодженням з Держфінмоніторингом України. Зміни та доповнення до типової навчальної програми, пов'язані з розвитком законодавства з питань фінансового моніторингу та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, вносяться Держфінпослуг за погодженням з Держфінмоніторингом України. Типова навчальна програма та зміни і доповнення до неї публікуються в засобах масової інформації та оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держфінпослуг;
- право на навчання працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу у фінансовій установі, має навчальний заклад, який має ліцензію Міністерства освіти і науки України для провадження діяльності з надання освітніх послуг з розширення профілю (підвищення кваліфікації), спеціалізації та уклав із Держфінпослуг договір про співробітництво з питань навчання, у тому числі Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму, утворений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2004 року № 899-р;
- до складу екзаменаційних комісій входять представники Держфінпослуг та Держфінмоніторингу України. За потребою до складу екзаменаційних комісій можуть залучатись представники інших державних органів, навчальних закладів та організацій;
- навчальний заклад після успішного складання екзамену видає слухачам відповідний документ про навчання, який засвідчується підписом керівника та печаткою навчального закладу.

Зауважимо, що ст. 10 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» саме Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана провадити перевірку стану організації професійної підготовки відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які надають фінансові послуги та не є професійними учасниками ринку цінних паперів чи банківськими установами, та вживати заходів, передбачених цим Законом.

Працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, також повинен знати:

- законодавчі та інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність установи з проведення фінансових операцій;
- повний перелік видів фінансових операцій, що виконуються установою, порядок їх проведення;
- посадові інструкції та функціональні обов'язки працівників установи, задіяних у виконанні фінансових операцій;
- правила проведення фінансового моніторингу та програми його здійснення, встановлені установою; норми законодавства, які передбачають кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- перелік країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, перелік офшорних зон, що визначаються Кабінетом Міністрів України, і перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, який доводиться до суб'єктів первинного фінансового моніторингу в установленому Держфінмоніторингом порядку.

7.3. Підзвітність, права, обов'язки та повноваження працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

7.3.1. Загальні вимоги до встановлення обов'язків, повноважень, прав та підзвітності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

Підзвітність та статус працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, визначені ст. 5 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», а саме:

- він має бути незалежним у своїй діяльності і підзвітним тільки керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Також встановлено, що він зобов'язаний не рідше одного разу на місяць інформувати керівника про:

- виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та вжиті заходів;
- заходи, які були вжиті щодо розробки та постійного поновлення правил внутрішнього фінансового моніторингу і програм його здійснення з урахуванням вимог чинного законодавства та нормативних актів Держфінмоніторингу України;
- заходи, які були вжиті щодо підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

Інші вимоги та рекомендації стосовно встановлення обов'язків, повноважень та прав працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, викладені у Наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» та поширюються на наступних суб'єктів первинного фінансового моніторингу:

- фінансові установи;
- страхові установи;
- професійні учасники ринку цінних паперів;
- інститути спільного інвестування;
- підприємства, організації, які здійснюють управління інвестиційними фондами;
- підприємства, організації, які здійснюють управління недержавними пенсійними фондами;
- фондові біржі;
- товарні та інші біржі;
- банки;

- платіжні організації, члени платіжних систем, еквайрингові та клірингові установи;
- підприємства й об'єднання зв'язку, інші некредитні організації, які здійснюють переказ грошових коштів;
- юридичні особи, які проводять будь-які лотереї;
- інші юридичні особи, які відповідно до законодавства здійснюють фінансові операції.

Також ці вимоги є обов'язковими для суб'єкти господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і як ломбарди, які проводять будь-які лотереї, але з урахуванням особливостей проведення ними первинного фінансового моніторингу встановлених для них постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами». На сьогодні ця поста- нова Кабінету Міністрів України не містить особливих вимог з цього питання.

Для вказаних суб'єктів первинного фінансового моніторингу та їх відокремлених підрозділів є обо- в'язковими для виконання наступні вимоги до встановлення обов'язків, повноважень та прав праців- ника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу:

- він є особою, на яку покладається координація діяльності з проведення суб'єктом первинного фінансового моніторингу (його відокремлених підрозділів у разі їх наявності) заходів фінансового моніторингу;
- у разі незгоди працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, з вказівками керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо організації системи запобіган- ня легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та інших питань стосовно проведення внутрішнього фінансового моніторингу він може повідомити про це Держфінмоніторинг України і державний орган, який відповідно до законодавства виконує функції регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, з письмовим викладенням своїх заперечень;
- посадова інструкція працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моні- торингу, затверджується керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- при здійсненні внутрішнього фінансового моніторингу він у межах своєї компетенції самостійно приймає рішення.

У разі якщо працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, (у суб'єкті або у його відокремленому підрозділі), з будь-яких причин не може виконувати обов'язки, покладені на нього, його обов'язки визначені посадовою інструкцією, затвердженою керівником су- б'єкта первинного фінансового моніторингу, виконує інша належним чином призначена особа.

Рекомендовано, що до посадових обов'язків відповідального працівника можуть бути віднесені:

- забезпечення підготовки, навчання та надання консультацій персоналу щодо виявлення фінансо- вих операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення дотримання всіма працівниками суб'єкта (відокремленого підрозділу) відповідних правил фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- прийняття рішення про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або виго- доодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористич- ної діяльності;
- прийняття відповідно до законодавства рішень щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу України і правоохоронним органам, та здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоні- торингу України;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу України та органу, який відповідно до законодав- ства виконує функції регулювання та нагляду за суб'єктом, з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- інформування керівника про виявлені підозрілі фінансові операції та заходи, які були вжиті, не рідше одного разу на місяць;
- виконання інших обов'язків, передбачених Законом та посадовою інструкцією.

Стосовно інформування керівника встановлені такі вимоги:

- інформування відповідальним працівником керівника суб'єкта про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму (далі - інформування), здійснюється не рідше одного разу на місяць шляхом надання останньому письмової довідки довільної форми.

Рекомендовано, що довідка, зокрема, може містити інформацію щодо:

- виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- направлених до Держфінмоніторингу України фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- повторного направлення до Держфінмоніторингу України фінансових операцій після виправлення допущених помилок;
- ужитих заходів стосовно розробки та поновлення правил внутрішнього фінансового моніторингу і програм його здійснення з урахуванням вимог законодавства, в тому числі нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України;
- ужитих заходів стосовно підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, шляхом проведення освітніх та практичних заходів.

Рекомендовано щодо виконання працівником, відповідальним за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, його посадових обов'язків щодо його повноважень може бути віднесено:

- проведення перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу (його відокремлених підрозділів у разі їх наявності) та його працівників на предмет виконання ними правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- залучення до проведення заходів з внутрішнього фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу (його відокремлених підрозділів у разі їх наявності), надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- одержання пояснень з питань здійснення внутрішнього фінансового моніторингу від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу (його відокремлених підрозділів у разі їх наявності) незалежно від займаних ними посад;
- отримання доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням внутрішнього фінансового моніторингу.

Підсумовуючи наведене, необхідно підкреслити, що працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (у суб'єкті первинного фінансового моніторингу або у його відокремленому підрозділі) здійснює координацію діяльності працівників з метою забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу та діє у межах своєї компетенції, визначеної посадовою інструкцією, затвердженою керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу з урахуванням наведених вище рекомендацій Держфінмоніторингу України, а також зобов'язаний не рідше одного разу на місяць письмово інформувати керівника про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та стосовно всіх інших питань що виникають при забезпеченні проведення внутрішнього фінансового моніторингу. Під час відсутності працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу вказане виконує інша належним чином призначена особа.

Довідково. *Відповідно до статей 253, 254 Цивільного кодексу України:*

- перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок;
- строк, що визначений місяцями, спливає у відповідне число останнього місяця строку.

7.3.2. Додаткові вимоги до встановлення обов'язків, повноважень, прав та підзвітності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Додаткові вимоги до встановлення обов'язків та прав працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів».

Під час розробки та затвердження керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу посадової інструкції працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, необхідно віднести до його посадових обов'язків:

- розробку та постійне оновлення правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- забезпечення дотримання всіма працівниками суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідних правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- надання консультацій працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо виявлених ними підозрілих операцій або незаконних дій;
- прийняття відповідно до законодавства рішень щодо того, про які операції мають бути повідомлені Державний комітет фінансового моніторингу України і правоохоронні органи, та здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Державного комітету фінансового моніторингу України;
- сприяння представникам Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Державного комітету фінансового моніторингу України з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- інформування керівника суб'єкта про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, не менше одного разу на місяць шляхом надання останньому письмової довідки довільної форми. Довідка, зокрема, може містити інформацію щодо: виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті; зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу; направлених до Держфінмоніторингу України повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу; повторного направлення до Держфінмоніторингу України повідомлень про фінансові операції після виправлення допущених помилок; ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил внутрішнього фінансового моніторингу і програм його здійснення з урахуванням вимог нормативно-правових актів щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму; ужитих заходів стосовно підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- письмове інформування керівника в день виявлення суб'єктом фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності;
- виконання інших обов'язків, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» та посадовою інструкцією.

Також під час розробки та затвердження керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу посадової інструкції працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу необхідно віднести до його повноважень:

- проведення перевірок діяльності працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет виконання ними правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;

- проведення перевірок, у разі наявності, діяльності філій (відокремлених підрозділів) щодо виконання ними правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- залучення до проведення заходів внутрішнього фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу або філій (відокремлених підрозділів), надання їм доручень і вказівок у межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- одержання пояснень з питань здійснення внутрішнього фінансового моніторингу від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу або філій (відокремлених підрозділів), незалежно від займаних ними посад;
- отримання доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням внутрішнього фінансового моніторингу.

7.3.3. Додаткові вимоги до встановлення обов'язків, повноважень, прав та підвітності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

Додаткові вимоги до встановлення обов'язків та повноважень працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами».

До посадової інструкції працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, необхідно віднести наступні обов'язки:

- проведення для всіх працівників та осіб, яких щойно прийнято на роботу до фінансової організації, навчання стосовно здійснення внутрішнього фінансового моніторингу.
- розробку та постійне вдосконалення правил внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- забезпечення дотримання всіма працівниками відповідних правил внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу;
- надання консультацій працівникам щодо виявлених ними підозрілих операцій або незаконних дій;
- прийняття відповідно до законодавства рішень щодо того, про які операції має бути повідомлено Державному комітету фінансового моніторингу України та правоохоронні органи, а також рішень щодо зупинення проведення фінансових операцій, якщо їх учасниками або вигодоодержувачами за ними є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, та здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Державного комітету фінансового моніторингу України;
- сприяння представникам Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державного комітету фінансового моніторингу України в питаннях проведення аналізу фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- інформування керівника про виявлені підозрілі фінансові операції та заходи, які були вжиті, не рідше одного разу на місяць;
- виконання інших обов'язків, передбачених законом та посадовою інструкцією.

Також необхідно віднести до повноважень відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу:

- проведення перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та його працівників на предмет виконання ними правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу), надання їм доручень і вказівок у межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;

- одержання пояснень з питань здійснення фінансового моніторингу від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) незалежно від займаних ними посад;
- отримання доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Стосовно підзвітності додатково встановлено, що працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу відокремленого підрозділу, підзвітний тільки керівникові відокремленого підрозділу.

Необхідно вказати на розбіжності, підзвітності працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу відокремленого підрозділу, між вимогами Державного комітету фінансового моніторингу України та Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

З метою з'ясування цього питання вважаємо за доречне це раз нагадати вимогу статті 5 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» стосовно того, що відповідальний працівник має бути незалежним у своїй діяльності і підзвітним тільки керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

7.4. Приклади посадових інструкцій працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, та підготовка персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу

7.4.1. Приклад посадової інструкції працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «ТЦП»
_____ Іванов І.І.
«___» _____ 20__ р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

1. Працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі – відповідальний працівник) призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника Генеральним директором Товариства з обмеженою відповідальністю «ТЦП» (далі - ТЦ).

2. Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки Генеральному директору.

3. Відповідальний працівник забезпечує здійснення первинного фінансового моніторингу працівниками ТЦ на виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок визначення країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взяття на облік Державним комітетом фінансового моніторингу фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перелік офшорних зон», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню

тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про подальше зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку отримання Держфінмоніторингом інформації від суб'єктів господарювання», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил проведення перевірок діяльності інститутів спільного інвестування, фондових бірж та інших професійних учасників ринку цінних паперів з питань дотримання вимог чинного законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження типової програми навчання фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про організацію підготовки відповідальних працівників (керівників) професійних учасників ринку цінних паперів з питань фінансового моніторингу», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та застосування санкцій», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів», Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку зупинення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями внесеними у вказані законодавчі акти в установленому законодавством порядку).

4. Відповідальний працівник під час здійснення забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу керується чинним законодавством України, Порядком доступу до інформації з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу та надання інформації з питань фінансового моніторингу суб'єктам державного фінансового моніторингу та іншим особам (далі - Порядок), Правилами проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі - Правила), Програмою здійснення внутрішнього фінансового моніторингу (далі – Програма) затвердженими Генеральним директором.

5. Відповідальний працівник повинен:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками ТЦ відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- прийняти відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та провести їх реєстрацію;
- письмово інформувати керівника в день виявлення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності;
- забезпечити зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності у порядку визначеному чинним законодавством України та здійснити інші дії керуючись рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку зупинення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу»;
- прийняти відповідно до Правил, Програми, Порядку та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забез-

печити здійснення відповідних повідомлень. Зберігати документи, які підтверджують відправку повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, протягом п'яти років з моменту відправки повідомлення.

6. Відповідальний працівник повинен скласти річний план проведення перевірок підрозділів та погодити зазначений план до початку року з Генеральним директором. У разі необхідності, на протязі поточного року вносити корективи до вказаного плану та погодити скорегований план з Генеральним директором.

7. Відповідальний працівник, з метою забезпечення належного виконання ТЦ внутрішнього фінансового моніторингу, повинен здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил і Програми (Строк, на який складаються Правила і Програми встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил і Програми, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу, за поданням відповідального працівника);

- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів у відповідності до плану затвердженому Генеральним директором та відповідних програм освітніх заходів;

- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками ТЦ Порядку, Правил та Програми;

- надання консультацій працівникам ТЦ відносно виявлених ними фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;

- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- сприяння представникам Держфінмоніторингу та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу у відповідності до Порядку, Програми, Правил у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- проведення перевірок діяльності підрозділів ТЦ та його працівників на предмет виконання ними Порядку, Програми, Правил;

- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників ТЦ, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;

- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

8. Відповідальний працівник зобов'язаний до десятого числа кожного місяця надавати Генеральному директору письмову довідку за підсумками попереднього місяця стосовно:

- виявлених фінансових операції, що підлягають фінансовому моніторингу, що можуть бути пов'язані з легалізації (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом, що можуть бути пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій, та заходи, які були вжиті, у тому числі щодо:

- зареєстрованих фінансових операцій в реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

- направленої інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу та правоохоронних органів, в тому числі на запити Держфінмоніторингу;

- розробки та постійного поновлення Порядку, Програми, Правил;

- підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;

- стану забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу працівниками та підрозділами;

- стосовно виконання плану проведення перевірок (у разі проведення перевірок у попередньому місяці).

9. Відповідальний працівник повинен вживати заходів щодо запобігання розголошенню (у тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, яка надається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), надавати вказану інформацію суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, державним органам та іншим особам виключно на підставі письмових вимог та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України у відповідності до Порядку, Програми, Правил.

10. Всі документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу ТЦ є внутрішніми документами ТЦ, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний

працівник зберігає документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу ТЦ у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил.

11. Відповідальний працівник забезпечує зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, або з легалізацією (відмиванням) доходів одержаних злочинним шляхом та всю документацію про здійснення фінансової операції протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції, а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, та реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Порядку, Програми та Правил.

12. Відповідальний працівник повинен скласти програму та річний план проведення підготовки персоналу, який повинен обов'язково включати теми навчальних занять, кількість годин навчальних занять за кожною темою, дати проведення навчальних занять, перелік осіб, які повинні взяти участь у навчальних заняттях, погодити зазначений план до початку року з Генеральним директором та вести журнал обліку проходження підготовки персоналу з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітніх та практичних заходів.

Інструкцію отримав, ознайомився і беру до виконання

« _____ » _____ 20__ року _____

(прізвище, ініціали)

(підпис)

7.4.2. Приклад посадової інструкції працівників відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу на інших ринках небанківських фінансових послуг (крім ломбардів)

«Затверджено»

Генеральний директор

ЗАТ «Страхова компанія «СК»

_____ Іванов І.І.

« _____ » _____ 20__ р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ

працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

1. Працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі – відповідальний працівник) призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника Генеральним директором ЗАТ «Страхова компанія «СК» (далі - СК).

2. Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки Генеральному директору.

Відповідальний працівник повинен відповідати наступним вимогам:

- не мати судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законодавством порядку;
- вільно володіти державною мовою;
- знати законодавство, яким регулюються відносини у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- знати повний перелік видів фінансових операцій, що виконуються установою, порядок їх проведення;
- знати посадові інструкції та функціональні обов'язки працівників установи, задіяних у виконанні фінансових операцій;
- знати Правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу та Програми його здійснення, встановлені установою;
- знати норми законодавства, які передбачають кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- знати Перелік країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансу-

ванню тероризму, перелік офшорних зон, що визначаються Кабінетом Міністрів України, і перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, який доводиться до суб'єктів первинного фінансового моніторингу в установленому Держфінмоніторингом порядку;

- знати та володіти навичками щодо застосовування в практичній діяльності:
 - порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції;
 - порядку зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
 - порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;
 - критеріїв оцінки ймовірності віднесення операцій до таких, що пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
 - ознак фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
 - ознак фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
 - порядку ведення реєстру фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
 - порядку надання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
 - порядку повідомлення Держфінмоніторингу та правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
 - вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання.

Відповідальний працівник зобов'язаний:

- забезпечувати здійснення внутрішнього фінансового моніторингу працівниками СК на виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом», Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок визначення країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взяття на облік Державним комітетом фінансового моніторингу фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перелік офшорних зон», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про подальше зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку отримання Держфінмоніторингом інформації від суб'єктів господарювання», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань

запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Правил проведення перевірок Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України» (зі змінами та доповненнями внесеними у вказані законодавчі акти в установленому законодавством порядку);

- під час здійснення забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу керується чинним законодавством України, Правилами проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі - Правила), Програмою здійснення внутрішнього фінансового моніторингу (далі – Програма) затвердженими Генеральним директором;

- здійснювати наступні дії:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками СК відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;

- прийняти відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

- забезпечити зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності у порядку визначеному чинним законодавством України;

- прийняти відповідно до Програми, Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;

- складати річний план проведення перевірок підрозділів та погодити зазначений план до початку року з Генеральним директором. У разі необхідності, на протязі поточного року вносити корективи до вказаного плану та погодити скорегований план з Генеральним директором;

- здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил і Програми (Строк, на який складаються Правила і Програми встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил і Програми, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу, за поданням відповідального працівника);

- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;

- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками СК Правил та Програми;

- надання консультацій працівникам СК відносно виявлених ними фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;

- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу України у відповідності до Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- сприяння представникам Держфінмоніторингу України та Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу у відповідності до Програми, Правил у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- проведення перевірок діяльності підрозділів СК та його працівників на предмет виконання ними Програми, Правил;

- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників СК, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;

- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

- до десятого числа кожного місяця надавати Генеральному директору письмову довідку за підсумками попереднього місяця стосовно:

- виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, що можуть бути пов'язані з легалізації (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом, що можуть бути пов'язані, ма-

ють відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій, та заходи, які були вжиті, у тому числі щодо:

- зареєстрованих фінансових операцій в реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- направленої інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу та правоохоронних органів, в тому числі на запити Держфінмоніторингу;
- розробки та постійного поновлення Порядку, Програми, Правил;
- підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- стану забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу працівниками та підрозділами;
- стосовно виконання плану проведення перевірок (у разі проведення перевірок у попередньому місяці);

· вживати заходів щодо запобігання розголошенню (у тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, яка надається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), надавати вказану інформацію суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, державним органам та іншим особам виключно на підставі письмових вимог та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України у відповідності до Програми, Правил;

· враховувати, що всі документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу СК є внутрішніми документами СК, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу СК у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Програми та Правил;

· забезпечувати зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» підлягає фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, та всю документацію про здійснення фінансової операції протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції, а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу України, та реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Програми та Правил.

Відповідальний працівник має право:

- проводити перевірку діяльності підрозділів установи (відокремленого підрозділу) та її працівників на предмет виконання ними Правил фінансового моніторингу та Програми його здійснення;
- залучати до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи (відокремленого підрозділу), надання їм доручень і вказівок у межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- одержувати пояснення з питань здійснення фінансового моніторингу від працівників установи (відокремленого підрозділу) незалежно від займаних ними посад;
- отримувати доступ до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Інструкцію отримав, ознайомився і беру до виконання

« _____ » _____ 20__ року _____

(прізвище, ініціали)

(підпис)

7.4.3. Приклад посадової інструкції працівників, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу для ломбардів

«Затверджено»

Генеральний директор
ТОВ «Ломбард «ЛБ»

Іванов І.І.

« _____ » _____ 20__ р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу

1. Працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі — відповідальний працівник) призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника Генеральним директором ТОВ «Ломбард «ЛБ» (далі - ЛБ).

2. Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки Генеральному директору.

Відповідальний працівник повинен відповідати наступним вимогам:

- не мати судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законодавством порядку;
- вільно володіти державною мовою;
- знати законодавство, яким регулюються відносини у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- знати повний перелік видів фінансових операцій, що виконуються установою, порядок їх проведення;
- знати посадові інструкції та функціональні обов'язки працівників установи, задіяних у виконанні фінансових операцій;
- знати Правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу та Програми його здійснення, встановлені установою;
- знати норми законодавства, які передбачають кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність за порушення вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- знати Перелік країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, перелік офшорних зон, що визначаються Кабінетом Міністрів України, і перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, який доводиться до суб'єктів первинного фінансового моніторингу в установленому Держфінмоніторингом порядку;
- знати та володіти навичками щодо застосування в практичній діяльності:
 - порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції;
 - порядку зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
 - порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;
 - критеріїв оцінки ймовірності віднесення операцій до таких, що пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
 - ознак фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
 - ознак фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
 - порядку ведення реєстру фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
 - порядку надання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
 - порядку повідомлення Держфінмоніторингу та правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
 - вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання.

Відповідальний працівник зобов'язаний:

- забезпечувати здійснення внутрішнього фінансового моніторингу працівниками ЛБ на виконання вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами», Постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок визначення країн (територій), які не беруть участі в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взяття на облік Державним комітетом фінансового моніторингу фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу», Постанови Кабінету Міністрів

України «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перелік офшорних зон», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про подальше зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності», Наказу Державного комітету фінансового моніторингу України «Про затвердження Порядку отримання Держфінмоніторингом інформації від суб'єктів господарювання», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу», Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Правил проведення перевірок Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України» (зі змінами та доповненнями внесеними у вказані законодавчі акти в установленому законодавством порядку).

· під час здійснення забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу керується чинним законодавством України, Правилами проведення внутрішнього фінансового моніторингу (далі - Правила), Програмою здійснення внутрішнього фінансового моніторингу (далі – Програма) затвердженими Генеральним директором;

· здійснювати наступні дії:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками ЛБ відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;

- прийняти відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу; забезпечити зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності у порядку визначеному чинним законодавством України;

- прийняти відповідно до Програми, Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;

· складати річний план проведення перевірок підрозділів та погодити зазначений план до початку року з Генеральним директором. У разі необхідності, на протязі поточного року вносити корективи до вказаного плану та погодити скорегований план з Генеральним директором;

· здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил і Програми (Строк, на який складаються Правила і Програми встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил і Програми, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу, за поданням відповідального працівника);
- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками ЛБ Правил та Програми;
- надання консультацій працівникам ЛБ відносно виявлених ними фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу України у відповідності до Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу України та Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу у відповідності до Програми, Правил у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- проведення перевірок діяльності підрозділів ЛБ та його працівників на предмет виконання ними Програми, Правил;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників ЛБ, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу;
- до десятого числа кожного місяця надавати Генеральному директору письмову довідку за підсумками попереднього місяця стосовно:
 - виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом, що можуть бути пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій, та заходи, які були вжиті, у тому числі щодо:
 - зареєстрованих фінансових операцій в реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
 - направленої інформації про фінансові операції до Держфінмоніторингу та правоохоронних органів, в тому числі на запити Держфінмоніторингу;
 - розробки та постійного поновлення Порядку, Програми, Правил;
 - підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
 - стану забезпечення проведення внутрішнього фінансового моніторингу працівниками та підрозділами;
 - стосовно виконання плану проведення перевірок (у разі проведення перевірок у попередньому місяці);
 - вживати заходів щодо запобігання розголошенню (у тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, яка надається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), надавати вказану інформацію суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, державним органам та іншим особам виключно на підставі письмових вимог та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України у відповідності до Програми, Правил;
 - враховувати, що всі документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу ЛБ є внутрішніми документами ЛБ, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються проведення внутрішнього фінансового моніторингу ЛБ у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Програми та Правил;
 - забезпечувати зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» підлягає фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, та всю документацію про здійснення фінансової операції протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції, а

також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу України, та реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Програми та Правил.

Відповідальний працівник має право:

- проводити перевірку діяльності підрозділів установи (відокремленого підрозділу) та її працівників на предмет виконання ними Правил фінансового моніторингу та Програми його здійснення;
- залучати до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи (відокремленого підрозділу), надання їм доручень і вказівок у межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- одержувати пояснення з питань здійснення фінансового моніторингу від працівників установи (відокремленого підрозділу) незалежно від займаних ними посад;
- отримувати доступ до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Інструкцію отримав, ознайомився і беру до виконання

«_____» _____ 20__ року

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

7.5. Загальні вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу

Обов'язок суб'єкта первинного фінансового моніторингу проводити підготовку персоналу суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», шляхом проведення освітніх та практичних заходів, встановлений у ст. 5 цього Закону.

Загальні вимоги до проведення підготовки персоналу суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, викладені у Наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» та поширюються на наступних суб'єктів первинного фінансового моніторингу:

- фінансові установи;
- страхові установи;
- професійні учасники ринку цінних паперів;
- інститути спільного інвестування;
- підприємства, організації, які здійснюють управління інвестиційними фондами;
- підприємства, організації, які здійснюють управління недержавними пенсійними фондами;
- фондові біржі;
- товарні та інші біржі;
- банки;
- платіжні організації, члени платіжних систем, еквайрингові та клірингові установи;
- підприємства й об'єднання зв'язку, інші некредитні організації, які здійснюють переказ грошових коштів;
- гральні заклади, ломбарди, юридичні особи, які проводять будь-які лотереї;
- інші юридичні особи, які відповідно до законодавства здійснюють фінансові операції.

Для вказаних суб'єктів первинного фінансового моніторингу та їх відокремлених підрозділів є обов'язковими для виконання наступні вимоги до проведення підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу:

- усі працівники, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції, зобов'язані ознайомитися з правилами проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програмами його здійснення;

- усі працівники, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції, зобов'язані брати участь у навчальних заходах щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- навчальні заходи повинні на практиці пояснювати, що вимагається від працівників;
- усі працівники, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції, мають бути попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму;
- навчання працівників проводиться, враховуючи їх посадові обов'язки;
- під час навчання працівники повинні бути ознайомлені із законодавством України та міжнародними нормативними актами з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- під час навчання працівники повинні бути ознайомлені з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу;
- навчання проводиться щодо здійснення практичних заходів з фінансового моніторингу;
- навчання повинно містити вивчення передового досвіду у виявленні фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму;
- під час навчання працівники повинні бути ознайомлені з засобами і прийомами вивчення клієнтів та перевірки інформації щодо їх ідентифікації.

7.6. Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, встановлені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» та рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів», полягають у наступному:

- для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу суб'єктом первинного фінансового моніторингу розробляється та реалізується програма навчання та підвищення кваліфікації працівників суб'єкта щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу, яка є окремим документом та щороку затверджується керівником суб'єкта;
- навчання або підвищення кваліфікації працівників суб'єкта з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, проводиться не рідше одного разу на рік;
- усі працівники суб'єкта, що беруть участь у здійсненні або в забезпеченні здійснення фінансової операції, зобов'язані ознайомитися з правилами та програмами здійснення фінансового моніторингу, що має підтверджуватись підписами, а також брати участь у навчально-практичних заходах щодо здійснення внутрішнього фінансового моніторингу. Проведення кожного заходу підтверджується відповідним документом (лист або журнал з підписами працівників, що засвідчують ознайомлення з конкретними питаннями або темами; відповідні протоколи; договори про проведення лекційних або практичних занять тощо);
- контроль за організацією підготовки персоналу професійного учасника ринку цінних паперів з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітніх та практичних заходів покладається на керівника професійного учасника ринку цінних паперів або на його заступника згідно з розподілом обов'язків;
- працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, з метою організації підготовки персоналу повинен скласти план проведення підготовки персоналу професійного учасника ринку цінних паперів, який повинен обов'язково включати теми навчальних занять, кількість годин навчальних занять за кожною темою, дати проведення навчальних занять, перелік осіб, які повинні взяти участь у навчальних заняттях;

- працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, повинен погодити зазначений план з керівником професійного учасника ринку цінних паперів;
- працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу повинен вести журнал обліку проходження підготовки персоналу з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- освітні заходи обов'язково повинні включати практичні заняття щодо реалізації правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та вивчення програм здійснення внутрішнього фінансового моніторингу;
- працівники обов'язково повинні бути ознайомлені з рекомендаціями ФАТФ з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Приклад Програми навчання та підвищення кваліфікації працівників суб'єкта щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів.

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Професійний учасник «РЦПУ»
_____ Іванов І.І.
«__» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА навчання та підвищення кваліфікації працівників суб'єкта на 20__ рік щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу

Дана програма є плановою та реалізується з урахуванням специфіки окремих структурних підрозділів (відокремлених підрозділів) та посадових обов'язків їх працівників, з метою підготовки працівників щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів за темами та напрямками, у строки та терміни встановлені у Плані проведення підготовки працівників.

План проведення підготовки працівників:

1. Теми та напрямки освітніх та практичних занять:

- ознайомлення працівників з Правилами внутрішнього фінансового моніторингу і Програмою його здійснення та Порядком доступу до інформації з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу та надання інформації з питань фінансового моніторингу суб'єктам державного фінансового моніторингу та іншим особам та з іншими внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу. 1 година;
- попередження працівників про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності. 1 година;
- ознайомлення працівників з законодавством України, рекомендаціями ФАТФ з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. 1 година;
- практичні заняття щодо реалізації Правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та Програми його здійснення. 1 година;
- вивчення передового досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму. 1 година;
- ознайомлення з засобами та прийомами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації. 1 година.

2. Перелік осіб, які повинні взяти участь у навчальних заняттях визначається на дату їх проведення виходячи з того, які саме особи займають, на дату проведення занять, посади працівників, які здійснюють або забезпечують здійснення фінансових операцій, визначені відповідно до Порядку доступу до інформації з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу та надання інформації з питань фінансового моніторингу суб'єктам державного фінансового моніторингу та іншим особам.

У разі призначення на вказані посади, нові працівники проходять позапланові навчання, до початку виконання ними посадових обов'язків, у відповідності до цієї програми.

Вказані працівники повинні брати участь у навчально-практичних заходах щодо здійснення внутрішнього фінансового моніторингу та після участі у цих навчально-практичних заходах особистим підписом у журналі обліку проходження підготовки персоналу з питань фінансового моніторингу підтверджують, що вони:

- були ознайомлені з конкретними питаннями та темами занять;
- були попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- ознайомились з Правилами та Програмою, а також з Порядком доступу до інформації з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу та надання інформації з питань фінансового моніторингу суб'єктам державного фінансового моніторингу та іншим особам, а також з іншими внутрішніми документами з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу, зокрема, з цією програмою.

На дату затвердження цієї програми та плану до таких осіб відносяться, наступні особи.

Перша категорія:

Генеральний директор

...

Друга категорія:

Головний бухгалтер

Бухгалтер

....

3. Дати проведення занять:

Департамент фінансовий – 1 січня;

Департамент роботи з клієнтами – 1 лютого;

Філія № 1 – 1 березня;

4. Навчання проводить у відповідності до цієї програми працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

5. У разі необхідності навчання за цією програмою, або за окремою програмою, проводиться і в інших випадках, не передбачених Планом проведення підготовки працівників, на підставі окремих наказів Генерального директора.

**Відповідальний за проведення
внутрішнього фінансового моніторингу
ТОВ «Професійний учасник «РЦПУ»**

7.7. Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

Додаткові вимоги стосовно підготовки персоналу з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, встановлені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» та розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», полягають у тому, що:

- працівник, відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, проводить для всіх працівників фінансової установи та осіб, яких щойно прийнято на роботу до фінансової організації, навчання згідно з вимогами встановленими розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами»;

- програма навчання працівників установ щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу розробляється та реалізується з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму;
- навчання працівників установи з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, проводиться не рідше одного разу на рік;
- працівники обов'язково повинні бути ознайомлені із законодавством, міжнародними документами та рекомендаціями ФАТФ з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Приклад Програми навчання працівників установ щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу на інших ринках небанківських фінансових послуг України.

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Небанківська фінансова установа»
_____ Іванов І.І.
« ___ » _____ 20__ р.

ПРОГРАМА навчання працівників суб'єкта на 20__ рік щодо здійснення заходів з фінансового моніторингу

Дана програма є плановою та реалізується з урахуванням специфіки окремих структурних підрозділів (відокремлених підрозділів) та посадових обов'язків їх працівників, з метою підготовки працівників щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів за темами та напрямками, у строки та терміни встановлені у Плані проведення підготовки працівників.

План проведення підготовки працівників:

1. Теми та напрямки освітніх та практичних занять:

- ознайомлення працівників з міжнародними документами, рекомендаціями ФАТФ з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, із законодавством України з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- ознайомлення працівників з порядком підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування Держфінмоніторингу та правоохоронних органів;
- ознайомлення працівників з порядком збору та зберігання документів, які стосуються фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- ознайомлення працівників з вимогами щодо забезпечення конфіденційності інформації про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму;
- ознайомлення працівників з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу;
- ознайомлення працівників з типологіями відмивання грошей через установи, розробленими компетентними органами, у тому числі іноземними, які працюють у сфері запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, та які офіційно надіслані Держфінмоніторингом або Держфінпослуг для вивчення;
- ознайомлення працівників з порядком проведення ідентифікації фізичних та юридичних осіб;
- ознайомлення з засобами і прийомами вивчення клієнтів та перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- здійснення практичних заходів з фінансового моніторингу;
- вивчення передового досвіду у виявленні фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму;
- вивчення передового досвіду у виявленні можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму;
- попередження про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- практичні заняття щодо реалізації Правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та Програми його здійснення.

2. Перелік осіб, які повинні взяти участь у навчальних заняттях визначається на дату їх проведення виходячи з того, які саме особи займають, на дату проведення занять, посади працівників, які здійснюють або забезпечують здійснення фінансових операцій, визначені відповідно до Порядку вжиття заходів щодо запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу Програми.

У разі призначення на вказані посади, нові працівники проходять позапланові навчання, до початку виконання ними посадових обов'язків, у відповідності до цієї програми.

Вказані працівники повинні брати участь у навчально-практичних заходах щодо здійснення внутрішнього фінансового моніторингу та після участі у цих навчально-практичних заходах особистим підписом у журналі обліку проходження підготовки персоналу з питань фінансового моніторингу підтверджують, що вони:

- були ознайомлені з конкретними питаннями та темами занять;
- були попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- ознайомились з Правилами та Програмою, а також з іншими внутрішніми документами з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу, зокрема, з цією програмою.

На дату затвердження цієї програми та плану до таких осіб відносяться, наступні особи.

Перша категорія:

Генеральний директор

...

Друга категорія:

Головний бухгалтер

Бухгалтер

....

3. Дати проведення занять:

Департамент фінансовий – 1 січня;

Департамент роботи з клієнтами – 1 лютого;

Філія № 1 – 1 березня;

4. Навчання проводить у відповідності до цієї програми працівник відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

5. У разі необхідності навчання за цією програмою, або за окремою програмою, проводиться і в інших випадках, не передбачених Планом проведення підготовки працівників, на підставі окремих наказів Генерального директора.

**Відповідальний за проведення
внутрішнього фінансового моніторингу
ТОВ «Небанківська фінансова установа»**

7.8. Форма та технологія надання інформації Державному комітету фінансового моніторингу України про призначення на посаду (звільнення з посади) працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу або особи, що тимчасово виконує його обов'язки

Вимога повідомити та вказівка, у якому саме вигляді необхідно повідомити про призначення (тимчасового призначення або звільнення) працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки), міститься в Наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу усфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» та полягає у наступному:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити Державному комітету фінансового моніторингу України про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити Державному комітету фінансового моніторингу України про призначення або звільнення відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення;
- форма повідомлення про призначення та звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) встановлюється Державним комітетом фінансового моніторингу України.

Вказану форму повідомлення встановлено наказом Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» та наказом Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками».

Необхідно зауважити, що хоча наказом Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками» передбачена технічна можливість подання інформації про призначення на посаду (звільнення з посади) працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу або особи, що тимчасово виконує його обов'язки, в електронному вигляді, процедурно її подача поки що передбачена на паперових носіях, враховуючи наступну вимогу Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму».

Примірник Картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб з відомостями про призначення та звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки протягом п'яти років з дати надіслання картки до Держфінмоніторингу України.

Відповідно до наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», для подання інформації про призначення та звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки), встановлено форму № 1-ФМ, яка має назву «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб».

Форма № 1-ФМ, повинна подаватись Державному комітету фінансового моніторингу України тільки суб'єктом первинного фінансового моніторингу, тобто не може подаватись їх відокремленими підрозділами.

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані подавати Державному комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ в таких випадках:

- у разі подання інформації про відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у разі призначення (звільнення) відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу або особи, що тимчасово виконує його обов'язки в суб'єкті первинного фінансового моніторингу (відокремленому підрозділі);
- при зміні загальних та додаткових відомостей про суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- при зміні відомостей про відокремлений підрозділ;
- при зміні відомостей про відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) або особи, що тимчасово виконує його обов'язки;

• у разі припинення діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу).

Під час надсилання повідомлення, стосовно призначення (тимчасового призначення або звільнення) працівника відповідального за проведення фінансового моніторингу (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки), в залежності від підстав, за якими надається форма № 1-ФМ, її розділи та поля заповнюються за правилами, наведеними далі.

Зазначимо, що підставою для першого подання форми № 1-ФМ завжди є надання повідомлення про призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу в суб'єкті первинного фінансового моніторингу. Отже при першому поданні форми № 1-ФМ суб'єктом первинного фінансового моніторингу, наступні вимоги до її заповнення:

- заповнюються тільки розділи I, II, III та V (обов'язково);
- розділ IV не заповнюється;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення указується код виду повідомлення 1, відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток б) «первинне»;
- поля 050, 051 розділу I «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» та «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» не заповнюються;
- в пункті 1, розділу V, обов'язково наводиться інформація стосовно відповідального працівника;
- в пункті 2, розділу V, може також наводиться інформація стосовно особи, що була призначена виконувати обов'язки відповідального працівника у разі його відсутності;
- пункт 3, розділу V, не заповнюється;
- у колі в правому нижньому куті проставляється зразок печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі, якщо Держфінмоніторинг у відповідь надіслав відмову у взятті форми 1-ФМ на облік, ця форма надсилається після виправлення помилок повторно та заповнюється за такими саме правилами, лише:

- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення указується код виду повідомлення 3, відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток б) «первинне» (додати повідомлення до бази даних після виправлення даних у повідомленні, не взятому на облік).

При наступних поданнях відомостей про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) в суб'єкті первинного фінансового моніторингу (після взяття первинної форми 1-ФМ на облік), виконуються такі вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- обов'язково заповнюється тільки розділ I;
- розділи II, III, IV не заповнюється;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток б) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поле 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» не заповнюється;
- інші поля розділу I заповнюються обов'язково, в тому числі поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ»;
- пункти 1, 2, 3 розділу V заповнюються у разі наявності змін інформації, що була наведена у них раніше, та можуть бути заповнені одночасно;
- у колі в правому нижньому куті проставляється зразок печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Підставою для першого подання форми № 1-ФМ, стосовно відокремленого підрозділу, завжди є надання повідомлення про призначення працівника відповідального за проведення фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі. Отже при першому поданні форми № 1-ФМ суб'єктом первинного фінансового моніторингу в цьому випадку, виконуються наступні вимоги до її заповнення:

- обов'язково заповнюються тільки розділи I, IV, V;
- розділи II, III не заповнюються;

- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення указується код виду повідомлення 1, відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток 6) «первинне»;
- поля 010—020 та поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» розділу I заповнюються реквізитами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- поле 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» не заповнюється;
- у полі 060 «Тип суб'єкта (код), відомості про який подаються» розділу I вказуються тип відокремленого підрозділу (згідно Додатку 7);
- у разі відсутності у відокремленого підрозділу власного ідентифікаційного коду за ЄДРПОУ, у полі 340 розділу IV вказується код за ЄДРПОУ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- в пункті 1, розділу V, обов'язково наводиться інформація стосовно відповідального працівника у відокремленому підрозділі;
- в пункті 2 розділу V, може також наводиться інформація стосовно особи, що була призначена виконувати обов'язки відповідального працівника у відокремленому підрозділі у разі його відсутності;
- пункт 3 розділу V, не заповнюється;
- у разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу приймає рішення щодо надання дозволу відокремленому підрозділу безпосередньо подавати Державному комітету фінансового моніторингу України форму № 2-ФМ «Реєстр фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу» та № 4-ФМ «Повідомлення про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу», в правому нижньому куті форми проставляється печатка відокремленого підрозділу, а в інших випадках проставляється печатка суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі, якщо Держфінмоніторинг у відповідь надіслав відмову у взятті форми 1-ФМ на облік, ця форма надсилається після виправлення помилок повторно та заповнюється за такими саме правилами, лише:

- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення указується код виду повідомлення 3, відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток 6) «первинне» (додати повідомлення до бази даних після виправлення даних у повідомленні, не взятому на облік).

При наступних поданнях відомостей про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) у відокремленому підрозділі (після взяття первинної форми 1-ФМ на облік), виконуються наступні вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- обов'язково заповнюється тільки розділ I;
- розділи II, III не заповнюються;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток 6) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного відокремленого підрозділу суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поля 010 — 020 та поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» розділу I заповнюються реквізитами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у полі 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» вказується ідентифікатор відокремленого підрозділу;
- у полі 060 «Тип суб'єкта (код), відомості про який подаються» розділу I вказуються тип відокремленого підрозділу (згідно Додатку 7);
- у розділі IV заповнюються лише поля 320, 330 (обов'язково);
- у разі відсутності у відокремленого підрозділу власного ідентифікаційного коду за ЄДРПОУ, у полі 320 розділу IV вказується код за ЄДРПОУ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- пункти 1, 2, 3 розділу V заповнюються у разі наявності змін інформації, що була наведена у них раніше, та можуть бути заповнені одночасно;
- у разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу приймає рішення щодо надання дозволу відокремленому підрозділу безпосередньо подавати Державному комітету фінансового моніторингу України форму № 2-ФМ «Реєстр фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу» та № 4-ФМ «Повідомлення про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу», в правому нижньому куті форми проставляється печатка відокремленого підрозділу, а в інших випадках проставляється печатка суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Підкреслимо, що незалежно від підстав, з яких подається форма № 1-ФМ, вона підписується завжди керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Підпис керівника засвідчується відбитком печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Після обробки форми № 1-ФМ, Державний комітет фінансового моніторингу України надсилає суб'єкту первинного фінансового моніторингу форму № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб», якою повідомляє про внесення наданої інформації до ІАС ДКФМУ, або про відмову у внесенні наданої інформації до ІАС ДКФМУ.

У разі одержання вказаної відмови, суб'єкт первинного фінансового моніторингу знову направляє виправлену інформацію у вигляді форми № 1-ФМ, яку заповнює за наведеними вище правилами.

Література

1. Закон України від 28 листопада 2002 р. № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (зі змінами та доповненнями).
2. Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (зі змінами та доповненнями).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1800 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами» (зі змінами та доповненнями).
4. Постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 644 «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).
5. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 24 квітня 2003 року № 40 «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
6. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 12 травня 2003 року № 46 «Про затвердження Вимог до кваліфікації працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, відповідального за проведення фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» (в редакції наказу Державного комітету фінансового моніторингу України від 15.10.2009 № 147).
7. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 13 травня 2003 року № 48 «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» (зі змінами та доповненнями).
8. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 4 жовтня 2005 року № 538 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).
9. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19 липня 2005 року № 438 «Про затвердження типової програми навчання фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).
10. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13 серпня 2003 року № 360 «Про організацію підготовки відповідальних працівників (керівників) професійних учасників ринку цінних паперів з питань фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).
11. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 10 грудня 2003 року № 562 «Про затвердження Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).
12. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 5 серпня 2003 року № 25 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» (зі змінами та доповненнями).

13. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16 вересня 2003 року № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).

14. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 28 вересня 2004 року № 122 «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками» (зі змінами та доповненнями).